

Komentář výsledků hospodaření nefinančních podnikatelských subjektů s 250 a více zaměstnanci¹ za 3. čtvrtletí 2007 ve srovnání se stejným obdobím 2006

Údaje této publikace byly získány z datového souboru nefinančních podnikatelských subjektů všech odvětví, které zaměstnávaly 250 a více zaměstnanců. Soubor obsahuje 1 651 jednotek (nárůst o 4,5%) s průměrným evidenčním počtem ve fyzických osobách 1,217 mil. zaměstnanců (nárůst o 3,3 %). Všechny údaje finančních ukazatelů jsou v běžných cenách.

Následující tabulka uvádí hodnoty základních finančních ukazatelů výběru podniků s 250 a více zaměstnanci v porovnání s výběrem podniků s 50 a více zaměstnanci.

Základní ukazatele nefinančních podniků

		Tržby za prodej vlast. vyr. a služeb v mld.Kč	Účetní přidaná hodnota v mld.Kč	Průměrný evid. počet zaměstnanců v tis. fyz. osob	Účet.přid.hodnota na zaměst. (fyz.osob) za měsíc v Kč	Průměrná měsíční mzda v Kč
Podnikatel.subjekty 250 a více zaměstnanců	3. čtvrtletí 2007	773,0	228,4	1217,2	62553	21940
	index 2007/2006	111,1	109,7	103,3	106,2	107,0
Podnikatel.subjekty 50 a více zaměstnanců	3. čtvrtletí 2007	1145,9	352,6	2016,1	58300	21385
	index 2007/2006	109,6	110,4	102,6	107,7	107,6

Účetní přidaná hodnota podniků s 250 a více zaměstnanci v běžných cenách vzrostla ve 3. čtvrtletí 2007 meziročně o 9,7 % a její absolutní objem za sledované období dosáhl 228,4 mld. Kč. **Výkony vč. obchodní marže²** se za stejné období meziročně zvýšily o 12,0 %, **výkonová spotřeba** o 12,9 %, **obchodní marže³** vzrostla o 33,6 %.

Celkový meziroční nárůst účetní přidané hodnoty o 20,3 mld. Kč je výsledkem růstu především subsektoru⁴ podniků pod zahraniční kontrolou o 23,9 mld. Kč, tj. o 22,4 %. U podniků národních veřejných došlo k jejímu nárůstu o 1,3 mld. Kč, tj. o 4,2 %, u soukromých domácích podniků a podnikatelů byl naopak zaznamenán pokles účetní přidané hodnoty o 4,8 mld.Kč, tj. o 6,9 %.

V průmyslu celkově vzrostla účetní přidaná hodnota o 14,8 mld Kč, tj. o 11,4 %, z toho ve zpracovatelském průmyslu o 14,7 mld Kč, tj. o 14,7 %. Nejvýznamněji přispěla k růstu účetní přidané hodnoty tato **průmyslová odvětví**: výroba dopravních prostředků a zařízení (o 5,0 mld. Kč, tj. o 22,8 %); výroba a opravy strojů a zařízení (o 1,7 mld, tj. o 19,7 %); výroba elektrických a optických přístrojů (o 1,6 mld. Kč, tj. o 12,8 %); výroba kovů, hutních a kovodělných výrobků (o 1,6 mld. Kč, tj. o 9,8 %); a výroba pryžových a plastových výrobků (o 1,5 mld. Kč, tj. o 26,6 %). K nejvýraznějšímu procentuálnímu poklesu došlo v odvětví výroba koksu, jader paliv a rafinerie ropy (o 17,6 %). Mírný meziroční pokles byl zaznamenán v odvětvích těžby energetických surovin (o 2,1 %), výroby textilních a oděvních výrobků (o 3,2 %), výroby usní a výrobků z usní (o 3,3 %). V odvětví výroby chemických látek, léčiv a vláken byl však pokles (o 3,3 %) podmiňován organizačními změnami.

U neprůmyslových odvětví byl nejvýraznější nárůst účetní přidané hodnoty v odvětví obchod a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží (o 2,9 mld. Kč, tj. o 19,3 %). V komplexu doprava, skladování a spoje účetní přidaná hodnota rostla ve všech sekcích, s výjimkou spojů (pokles o 8,7 %). Růst celého komplexu sekcí proto i přes nárůst dopravy o 2,4 mld. Kč (tj. o 17,6 %), nebyl tak výrazný (o 0,7 mld. Kč, tj. o 1,9 %). Procentuálně nejvyšší nárůst (o 27,0 %) v sekci činností v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, veřejné správy a soc. služeb dosáhl výše 1,5 mld. Kč.

¹ Čtvrtletní údaje roku 2007 je třeba považovat za předběžné, údaje roku 2006 jsou semidefinitivní, revidované k 20.4. 2007. Všechny uváděné změny jsou meziroční, tzn. vyjadřují index ze stejných období roku 2007 a 2006

² Výkony = tržby za prodej vlastních výrobků a služeb + aktivace + změna stavu zásob vlastní výroby + obchodní marže

³ Obchodní marže = tržby za prodej zboží - náklady na prodané zboží

⁴ Podniky pod zahraniční kontrolou = ISEKTOR 11003; soukromé národní podniky a podnikatelé = ISEKTORY 11002+14100+14200; podniky veřejné = ISEKTOR 11001

⁵ Krátkodobý finanční majetek = krátk. dluhopisy vč. směnek + úvěry a půjčky (poskytnuté)

⁶ Zbývající finanční aktiva = dlouhodob. finanč. majetek (akcie, dluhopisy, úvěry, půjčky, směnky) + opční listy a finanční deriváty aktivní + ostatní pohledávky a časové rozlišení

⁷ Ostatní krátkodobé cizí zdroje = krátk. přijaté úvěry a půjčky + krátk. dluhopisy vč. směnek

⁸ Zbývající pasiva = dlouh. přijaté úvěry a půjčky + dlouh. dluhopisy vč. směnek + opční listy a finanční deriváty pasivní + ostatní závazky a časové rozlišení

Stav souhrnného majetku (aktiv) nefinančních podniků s 250 a více zaměstnanci ke konci 3. čtvrtletí 2007 dosáhl 3 643,8 mld. Kč, tzn. meziroční růst o 7,4 %. V majetkové struktuře tvořil největší část dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek (1733,8 mld. Kč, nárůst o 1,0 %). Stav zásob činil 357,3 mld. Kč (nárůst o 14,2 %), peníze a účty v bankách 176,8 mld. Kč (nárůst o 3,4 %), pohledávky z obchodních vrahů a poskytnuté zálohy 658,6 mld. Kč (nárůst o 15,0 %), krátkodobý finanční majetek⁵ 143,5 mld. Kč (o 26,9 %), zbývající finanční aktiva⁶ 571,5 mld. Kč (nárůst o 12,7 %).

V porovnání se stejným obdobím roku 2006 došlo k poklesu hrubých investic (tj. pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vč. pozemků a ložisek nerostných surovin) za 3. čtvrtletí 2007 o 1,7 mld. Kč, tj. o 3,2 %, **odpisovaný dlouhodobý majetek** zůstal zhruba na stejné úrovni.

Stav celkových zásob ke konci 3. čtvrtletí 2007 meziročně vzrostl o 44,3 mld. Kč, tj. o 14,2 %. Přitpř vzrostly zásoby: výrobků (o 5,3 mld. Kč, tj. o 8,2 %), nedokončené výroby a polotovary (o 17,3 mld. Kč, tj. o 22,5 %), materiálu (o 13,2 mld. Kč, tj. o 12,3 %) a zásoby zboží (o 8,5 mld. Kč, tj. o 13,3 %).

U jednotlivých **institucionálních subsektorů** došlo k nárůstu **zásob** u podniků pod zahraniční kontrolou (o 28,6 mld. Kč, tj. o 14,5 %), přitom vzrostly jejich zásoby materiálu, nedokončené výroby a polotovary a výrobků. Zásoby meziročně vzrostly také v subsektoru národních soukromých podniků a podnikatelů (o 17,2 mld. Kč, tj. o 17,1 %). U podniků veřejných došlo naopak k poklesu zásob (o 1,4 mld. Kč, tj. o 8,8 %).

Z hlediska **odvětvové struktury** zaznamenal průmysl průměrný nárůst zásob o 14,2 % (tj. o 33,2 mld. Kč), z toho nejvyšší růst byl zaznamenán u odvětví: výroby kovů, hutních a kovodělných výrobků o 7,6 mld. Kč (tj. o 22,9 %), výroba a opravy strojů a zařízení o 6,0 mld. Kč (tj. o 23,9 %), výroby elektrických a optických přístrojů o 4,1 mld. Kč (tj. o 11,5 %), výroba dopravních prostředků o 2,8 mld. Kč (tj. o 7,6 %), výroba potravinářských a tabákových výrobků o 2,6 mld. Kč (tj. o 16,1 %). Vysokým tempem rostly také zásoby v odvětví těžby ost. nerostných surovin (o 75,4 %); výroby usní a výrobků z usní (o 76,8 %); výroby dřevařských výrobků kromě nábytku (o 28,2 %) a výroby vlákniny, papíru vydavatelství a tiskárenství (o 21,2 %), v absolutních hodnotách bylo však zvýšení zásob v těchto odvětvích nízké. Poměrně výrazný nárůst u výroby chemických látek, léčiv a vláken (o 42,1 %), byl olivněn organizačními změnami. V porovnání se stejným obdobím minulého roku rostly rovněž zásoby ve stavebnictví o 2,8 mld. Kč (tj. o 22,7 %). K nárůstu zásob došlo také u všech neprůmyslových odvětví s výjimkou odvětví dopravy, skladování a spojů, kde byl vykázán pokles o 2,0 mld. Kč (tj. o 23,2 %). Zde se projevilo zejména snížení zásob v sekci vedlejších pomocných činností v dopravě (o 60,3 %).

Ve struktuře **souhrnných zdrojů krytí – pasiv** - došlo ke konci 3. čtvrtletí 2007 k nárůstu vlastního kapitálu o 110,7 mld. Kč, tj. o 6,0 %. Podíl vlastního kapitálu na krytí bilanční sumy se mírně snížil z 54,7 % na 53,9 %.

Cizí zdroje včetně rezerv (pasiva – vlastní kapitál) představovaly ke konci 3. čtvrtletí 2007 celkem 1678,2 mld. Kč, tj. 53,9 % pasiv. V tom závazky z obchodních vrahů 589,7 mld. Kč (nárůst o 10,3 %), ostatní krátkodobé cizí zdroje⁷ 206,0 mld. Kč (nárůst o 19,2 %). Meziroční pokles o 5,8 % na 134,0 mld. Kč se projevilo v rezerv, zbývající pasiva pak představují⁸ 748,5 mld. Kč (tj. nárůst o 8,6 %).

Finanční hospodaření podniků pod zahraniční kontrolou (nefinanční podnikatelské subjekty s 250 a více zaměstnanci)

V sektoru podniků pod zahraniční kontrolou pokračoval trend efektivnějšího využívání a zhodnocování finančních, materiálních i personálních zdrojů. Tento sektor podniků měl rozhodující vliv na celkový růst účetní přidané hodnoty. Počet podniků pod zahraniční kontrolou s 250 a více zaměstnanci ve 3. čtvrtletí 2007 meziročně vzrostl o 8,0 %, počet jejich zaměstnanců přitom vzrostl o 11,5 %. Hodnota jejich dlouhodobého majetku se zvýšila o 20,6 %. Nárůst účetní přidané hodnoty činil 22,4 %.

Vzhledem k tomu, že do hodnot ukazatelů se promítají současně změny trendové i strukturální, vypovídá o specifických odlišnostech subsektoru podniků pod zahraniční kontrolou více porovnání velikostí podílů pro různé typy ukazatelů než jejich meziroční vývoj. Podíly na zdrojích podnikání představují: 47,7 % z počtu zaměstnanců (fyz. osob) a 45,3 % z dlouhodobého majetku. Podíly finančních ukazatelů, vypovídajících o úspěšnosti podnikatelské činnosti, jsou vyšší: 57,0 % u přidané hodnoty. Podíl na hrubých investicích ve 3. čtvrtletí 2007 byl 56,7 %.

Rozdíl ve velikosti podílů na zdrojích a na výsledcích podnikání i v tomto čtvrtletí potvrzuje efektivnější využívání a vyšší zhodnocování zdrojů u podniků pod zahraniční kontrolou. Vypovídá o tom i jejich váha na celkovém meziročním růstu účetní přidané hodnoty podniků s 250 a více zaměstnanci ve sledovaném období celkem – viz výše. Tento závěr potvrzují také poměrové finanční ukazatele podniků pod zahraniční kontrolou při porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v celém souboru podniků, zejména produktivita vyjádřená jako účetní přidaná hodnota na zaměstnance (fyz. osob) za měsíc byla téměř o 20 % vyšší a dosáhla 74,8 tis. Kč. Vyšší efektivnost vyjádřená produktivitou práce z přidané hodnoty se pak také promítá i do vyšší průměrné mzdy cca o 1,8 tis. Kč/měsíc, dosáhla 23 731 Kč/měs.

Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou s 250 a více zaměstnanci a jejich podíly na celém souboru

Finanční ukazatele podniků pod zahraniční kontrolou	3. čtvrtletí 2006		3. čtvrtletí 2007		
	skutečnost	podíl k celku v %	skutečnost	podíl k celku v %	index
Počet jednotek	648	41,0	700	42,4	108,0
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby) v tis.osob	520,3	44,2	580,1	47,7	111,5
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek odpisovaný v mld. Kč	651,2	37,9	785,5	45,3	120,6
Tržby za vlastní výrobky a služby v mld. Kč	404,6	58,2	478,9	62,0	118,4
Tržby za zboží v mld. Kč	143,2	70,5	157,7	68,4	110,1
Výkony (s obchodní marží) v mld. Kč	445,9	57,7	529,7	76,1	118,8
Výkonová spotřeba (úč. mezispotřeba) v mld. Kč	339,4	62,7	399,4	65,4	117,7
Účetní přidaná hodnota v mld. Kč	106,4	51,1	130,3	57,0	122,4
Hrubé investice*) v mld. Kč	28,3	53,7	28,9	56,7	102,2
Prům. měsíční produkt. práce z přid.hodnoty v tis.Kč/zaměst. (fyz.os.)	68,2	115,8	74,8	119,7	109,8
Průměr. měsíční mzda na zaměst. (fyz. osob) v Kč	21 754	106,1	23 731	108,2	109,1

*) Hrubé investice = pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku celkem (vč. pozemků a ložisek nerost. surovin)